

На данашњи дан пре тачно 10 година, у складу са Кумановским војно-техничким споразумом којим је окончано 78 дана дуго бомбардовање СР Југославије, 20. 000 војника НАТО ушло је на Косово.

Претходница је хеликоптерима пребачена на стратешке положаје око Приштине и тамошњи аеродром, док су инжињерци почели да чисте и обезбедјују путеве којима је требало да прођу дуге колоне тенковских и артиљеријских јединица.

Истовремено, ка ужој Србији повлачиле су се јединице југословенске војске.

Командант мирових снага, које су добиле име КФОР, британски генерал Мајк Џексон, објаснио је 12. јуна 1999. шта је њихова улога.

"Прво, да надгелдамо, контролишемо и, у случају потребе, изнудимо поштовање одредаба војног споразума. Друго, да помогнемо УНХЦР-у у њиховом најважнијем задатку да врате избеглице кућама. Треће, да успоставимо основе реда и мира, наглашавам основе - јер ће бити потребно време да се ствари колико толико врате у нормалу. Дакле, да успоставимо изванредан ниво безбедности који ће свима улисти довољно поверења да почну да граде нормалан живот", рекао је пре 10 година генерал Џексон.

Тај 12. јун остаће упамћен и по својерсној трци НАТО и Русије ка приштинском аеродрому.

Први су тамо стигли руски специјалци. Генерал Џексон, десет година касније, у разговору за BBC то коментарише на следећи начин:

"Увек смо рачунали с тим да ће у оквиру КФОР-а бити и руски контингент, баш као што су учествовали и у мировним снагама у БиХ. Лично сам то подржавао, зато што Руси познају Балкан, и што имају ту словенску везу са Југославијом. Изненадили су ме, ме ђут

им, начин и тајминг доласка њихове претходнице на Косово. Њихових 250 специјалаца нису имали велики војни значај, али то је био значајан политички потез. Морали смо да уложимо много напора да спречимо конфронтацију, јер то ником не би ишло у прилог. Успео сам, после тешких преговора у троуглу Моксва-Вашингтон-Лондон и уз сарадњу и помоћ руског команданта да уклопим руски контингент у састав КФОР-а", каже Џексон.

Тих дана у јуну 1999. године огроман публицитет добило је и одбијање генерала Џексона да се повинује наредјењу команданта НАТО, генерала Веслија Кларка, да употреби ислу против Руса.

Наводно је генералу Кларку одбрусио да не жели да почне Трећи светски рат.

"У тој мојој изјави било је елемената хиперболе, али веома сам страховао да би ситуација могла да измакне контроли. Када је напетост велика, омакну се грешке, које могу да воде отварању Пандорине кутије. Желео сам да ту ствар водим пажљиво и да избегавам сукобе, тим пре што смо сви били ту на заједничком задатку", каже у интервјуу за ВВС генерал Џексон.

Но, да ли је сада тај задатак испуњен и да ли НАТО треба да се повуче са Косова, упитао је ВВС генерала Џексона:

"Унутрашња стабилност врло је значајна не само за Косово и његове становнике - Албанце, Србе и друге мањине. Врло је значајна и за шири регион и Европу у целини. Још има оних који не признају јендострано проглашену независност Косова и зато је важно да ситуација остане мирна. У том циљу, потребно је, по мом мишљењу, даље међународно присуство на Косову", рекао је за ВВС први командант КФОР-а, британски генерал Мајк Џексон.

(ВВС)